

REACTIES OP CONCEPTRAPPORT 'CHEMIE IN SAMENWERKING - VEILIGHEID OP HET INDUSTRIECOMPLEX CHEMELOT'

Volg nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk	Te corrigeren tekst (vet gearceerd)	Commentaar inzagepartij	Reactie Onderzoeksraad
1	Gemeente Sittard-Geleen	6.1.3	Het berekende groepsrisico voor de hele inrichting overschrijdt de oriënterende normwaarden, maar de Provincie Zuid-Limburg en de omliggende gemeenten achten het bestaande veiligheidsniveau aanvaardbaar vanwege: ...	Het groepsrisico is door GS van Limburg verantwoord op basis van de Veiligheidsrapportage 2004. Deze rapportage is de basis van de beleidsvisie.	De betreffende tekst uit het rapport is overgenomen uit de Beleidsvisie externe veiligheid Westelijke Mijnstreek. Hierin wordt niet verwezen naar de door de gemeente genoemde Veiligheidsrapportage 2004. Het is voor de Onderzoeksraad niet herleidbaar of en zo ja op welke wijze deze Veiligheidsrapportage 2004 aan de basis heeft gelegen van de Beleidsvisie externe veiligheid Westelijke Mijnstreek.
2	Chemelot	1.2	Het onderzoek is gericht op de beheersing van deze veiligheidsrisico's. De betrokken partijen op Chemelot, te weten de individuele bedrijven en de Chemelot-brede samenwerkingsverbanden, hebben de verantwoordelijkheid om de veiligheidsrisico's op een adequate manier te beheersen. De overheid moet controleren of dit ook gebeurt en de partijen aanspreken wanneer dit niet of onvoldoende het geval is.	Hier zou in een voetnoot aan toegevoegd moeten worden dat de verantwoordelijkheden van de Chemelot-brede bedrijven (CSP, Sitech, Policy Board, Operational Board) in meer detail zijn beschreven in paragraaf 2.4. Anders kan immers het beeld ontstaan dat deze partijen een volledige verantwoordelijkheid hebben, die echter begrenst is zoals in beschreven is in par. 2.4	Het betreft een algemeen uitgangspunt van de Onderzoeksraad voor dit onderzoek dat de betrokken partijen op Chemelot, te weten de individuele bedrijven en de Chemelot-brede samenwerkingsverbanden, de verantwoordelijkheid hebben om de veiligheidsrisico's op een adequate manier te beheersen.
3	Chemelot	4.3	De term "inadequate" in tabel 1.	Vervangen door "incomplete". Onderkend wordt dat de ongevalsfactoren een rol hebben gespeeld en dat daarvoor verbetering noodzakelijk is. Dit duidt erop dat de genoemde ongevalsfactoren uit de analyses incompleet zijn geweest.	De Onderzoeksraad gebruikt 'inadequaar' om aan te geven dat in twee onderzochte voorvallen de wijze van inspectie en onderhoud niet geschikt was voor het beoogde doel. Het gebruik van de term 'incompleet' zou doen voorkomen dat de werkwijze wel juist was, maar niet volledig werd uitgevoerd.
4	Chemelot	4.3.5.	Het vrijkomen van een gevaarlijke stof zonder direct zichtbare milieuschade werd als acceptabel gezien. Het optreden van zo'n emissie wijst volgens de Onderzoeksraad echter op het falen van de beheersing van de procesveiligheid aangezien dergelijke emissies ongewenst zijn en in potentie tot een gevaarlijke situatie kunnen leiden. Om die reden zijn dergelijke ongevallen in Nederlandse en Europese regelgeving ook geclassificeerd als zwaar ongeval.	Deze zinsnede zou geschrapt moeten worden. Bij het ontwerp van de betrokken installaties is de veiligheid voorop gesteld. De zin zou moeten eindigen na "dergelijke emissies ongewenst zijn." Hiermee staat immers voldoende vast dat dit een duidelijk aandachtspunt is. In het onderzoeksrapport wordt bevestigd dat voor de drie ongevallen waarbij een emissie heeft plaatsgevonden (éénmaal isobutaan via een koeltoren, tweemaal via een uitlaat op hoogte, resp. methaan en etheen), niet heeft geleid tot gevaren. Zie ook volledigheidshalve pag. 32, regels 25-27 en p. 76, regels 3-4, waarbij ook in dat licht procesveiligheidsrisico geen correcte terminologie is.	De Onderzoeksraad hecht eraan te benadrukken dat het vrijkomen van gevaarlijke stoffen in dergelijke hoeveelheden ongewenst zijn en in potentie tot een gevaarlijke situatie kan leiden. In de drie onderzochte voorvallen waarbij de emissie plaatsvond op een locatie waar de kans op effecten op de mens beperkt is, blijven dergelijke emissies ongewenst omdat niet is uit te sluiten dat er nadelige effecten mogelijk zijn. Dergelijke ongevalsscenario's betreffen volgens de Onderzoeksraad risico's voor de procesveiligheid. (NB Voor de door de Onderzoeksraad gehanteerde definitie van procesveiligheid wordt verwezen naar de verklarende woorden- en begrippenlijst in het rapport.)

Volg nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk	Te corrigeren tekst (vet gearceerd)	Commentaar inzagepartij	Reactie Onderzoeksraad
5	Chemelot	5.2.2 6.1.2	Tekst ten aanzien van VGM-toets	Chemelot Campus heeft voor de verdere uitbreiding in het kader van Chemelot 2025 wel degelijk een VGM-toets gedaan. Risico-contouren zijn in diverse cases uitgewerkt waaronder het plaatsgebonden risico, het groepsrisico en onze housing rules. In de voortgangsrapportages van Chemelot 2025 zijn de risico-contour resultaten gepresenteerd en is geconcludeerd dat in de uitbreiding vanaf 2017 mensintensieve activiteiten aan de west-kant van de campus gepland worden (buiten de 10-6 contouren), aan de oostzijde zijn de pilotplant activiteiten gepland. Hoewel het correct is - zoals OVV beschrijft - dat dit niet in een overkoepelend document is beschreven en geaccordeerd, is het niet correct dat CSP en Chemelot Campus het niet nodig zouden vinden om een toets te doen. Een dergelijke stelling doet geen recht aan de situatie. Graag nuanceren.	De tekst in paragraaf 5.2.2 gaat specifiek over de uitbreiding van de campus met het Center Court die reeds heeft plaatsgevonden en niet de toekomstige uitbreiding in het kader van Chemelot 2025. De tekst in het rapport is hiervoor specifiek gemaakt en de aanwezigheid van de housing rules wordt nadrukkelijk toegelicht. De aangehaalde tekst in paragraaf 6.1.2 gaat over de toepasselijkheid van het Bevi en niet over de VGM-toets door Chemelot.
6	Chemelot	6.2	Een belangrijk voorbeeld hiervan is de sturing op het aantal mensen dat op de Chemelot Campus aanwezig mag zijn. Geen van de overheden heeft het instrumentarium om hier direct op te sturen. Het wettelijk instrumentarium beperkt zich tot het kunnen stellen van kaders aan functies, activiteiten en voorzieningen, die slechts indirect invloed kunnen hebben op het aantal aanwezige mensen op de Campus. Hierdoor bestaat volgens de Onderzoeksraad het risico dat, mede als gevolg van de groeiambitie van de Campus, sluipenderwijs steeds meer mensen aanwezig zullen zijn op de Campus. Dit brengt, ook als adequate mitigerende maatregelen zijn getroffen, extra risico's met zich mee. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het risico dat evacuaties langer duren, omdat grote aantallen mensen zich langzamer verplaatsen, dat deuren van RDR-en langer openstaan en dat door kuddegedrag binnen groepen aanwijzingen langzamer worden opgevolgd.	Dit is ten dele correct. Als het gaat om gevaar vanaf de site – sirene alarm – dan wordt er niet geëvacueerd maar moeten mensen juist de RDR in. RDR's zijn per gebouw op maat aangebracht. Grote groepen bevinden zich in Center Court, bijv in de aula – dat is generiek uitgevoerd als RDR en dus staan deuren van RDR-en niet langer open. De aanwezigen bevinden zich dus al in de RDR.	De Onderzoeksraad wil in de alinea aangeven dat de aanwezigheid van een groter aantal mensen op de campus ook een verhoogd risico met zich meebrengt met betrekking tot het tijdig in veiligheid brengen van deze mensen. Een voorbeeld hiervan is dat meer mensen zich buiten een RDR kunnen bevinden ten tijde van een voorval (bijvoorbeeld tijdens de lunch op het aanwezige terras van de campus of mensen die van of naar de gebouwen lopen).
7	Chemelot	7	Bedrijven moeten ervoor zorgen dat ouder wordende installaties nog steeds veilig worden gebruikt, rekening houdend met nieuwe inzichten op het gebied van techniek en risico-acceptatie.	Hoewel een deel van de installaties zijn gebouwd in de jaren '70, zijn feitelijk alle installaties steeds en voortdurend aangepast middels modificatie- en vervangingsprojecten om die installaties te laten voldoen aan vigerende standards, veiligheidsinzichten en vereisten uit de zich doorontwikkende BRZO wetgeving.	De Onderzoeksraad constateert op basis van zijn onderzoek niet dat de installaties niet worden aangepast. De Raad constateert echter dat de partijen op Chemelot het ontwerp van hun ouder wordende installaties niet als geheel evalueren en daarmee te weinig aandacht hebben voor het systematisch verbeteren en innoveren van hun fabrieken naar nieuwe inzichten.